

Vlaanderen
is landbouw & visserij

VLIF ACTIVITEITENVERSLAG 2017

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

VLIF-
ACTIVITEITENVERSLAG
2017

28.05.2018

VOORWOORD

Het jaar 2017 was geen doorsnee jaar voor het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Bij de dossierbehandeling kwamen de aanvragen die in 2015 en 2016 het selectieproces doorlopen hadden, in de fase van het onderzoek, de toekenning en de betaling van de steun. Deze aanvragen werden uitsluitend digitaal ingediend en afgehandeld. De landbouwer doet zelf de aanvraag en moet binnen vastgestelde termijnen en afhankelijk van de investering de noodzakelijke bewijskrachtige documenten en de investeringsbewijzen toevoegen aan zijn dossier. Pas dan kan de behandeling van start gaan. Landbouwers die hun dossier op tijd vervolledigen, krijgen sneller steun dan degenen die pas later actie ondernemen of laten ondernemen.

Met een toelage van ruim 75 miljoen euro om de steun te betalen en een machtiging van 67 miljoen euro om nieuwe steun te verlenen, blijft het VLIF een belangrijke speler bij de financiering van investeringen op een land- of tuinbouwbedrijf, en voor de vestiging van jonge landbouwers en tuinders. In 2017 ging ruim 97% van de betaalde steun naar particuliere land- en tuinbouwers in de vorm van investerings- en opstartsteun. De cijfers over zowel betaalde als nieuw toegekende steun illustreren dat die terecht komt bij alle deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw, maar dat de melkveehouderij en de glastuinbouwsector er boven uitsteken. Bovendien blijkt dat driekwart van de verleende steun naar investeringen gaat die in zeer hoge mate bijdragen aan de verduurzaming van de productie, wat de voornaamste doelstelling is van de steunmaatregel. In grote mate beantwoorden die resultaten aan de verwachtingen. Het uitgangspunt was immers dat alle deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw investeringsnoden hadden en dat ze alle, via specifieke investeringen, de productie duurzamer konden maken.

Hoewel de steunvoorwaarden al selectief zijn en er omwille van de doelmatigheid van de steun bij een gegeven budget een selectieproces moet worden doorlopen, bleven de steunmaatregelen ook in 2017 de professionele land- en tuinbouwers aanspreken. Zij geraken vertrouwd met de nieuwe werkwijze en dienden voor in totaal 599 miljoen euro aanvragen voor investeringen in. In vergelijking met 2016 was er een stijging van 13% van het aantal aanvragen en van 18% van het investeringsbedrag. Daardoor was de selectie in 2017 streng. 34% van de aanvragen werd via selectie volledig uitgesloten van steun. Het betreft hoofdzakelijk investeringen in materieel. Daarentegen wordt bij het bouwen van stallen, loodsen en serres steeds een deel van het project geselecteerd.

Net als in 2015 en 2016 werden bijna alle investeringen die significant bijdragen aan een duurzamere productie en 30% steun genieten, geselecteerd.

Wat opstartsteun betreft was 2017 met 154 aanvragen en 143 geselecteerde een gemiddeld jaar. Het aantal aanvragen bleef vooral in 2016 onder de verwachtingen. Het budget voor deze maatregel was dan ook geen beperkende factor. De 11 opstartprojecten die niet geselecteerd werden droegen onvoldoende bij aan de doelstellingen inzake generatiewissel en zeggenschap voor de jonge landbouwer. Wat opvalt bij de toegekende steun, is de doorgaans grote omvang van de bedrijven waarop de jonge landbouwer bedrijfsleider wordt. Door de koppeling tussen de steun en de bedrijfsomvang komt ongeveer de helft van de jonge landbouwers in aanmerking voor de hogere opstartpremie van 55.000 of 70.000 euro.

INHOUD

VOORWOORD	3
1 VLIF-BEGROTINGSUITVOERING.....	6
1.1 ONTVANGSTEN EN UITGAVEN	6
1.1.1 Toelichting bij ontvangsten	6
1.1.2 Toelichting bij uitgaven	7
1.2 MACHTIGING	7
2 TOEGEKENDE VLIF-STEUN.....	9
2.1 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VOOR 1 JANUARI 2015	9
2.1.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per maatregel	9
2.1.2 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie	10
2.1.3 Overzicht toegekende VLIF-steun per steunvolume	11
2.1.4 Overzicht toegekende VLIF-steun per financieringsbron	12
2.1.5 Overzicht van de toegekende VLIF-steun volgens aard van de verrichting	13
2.1.6 Overzicht van de toegekende VLIF-steun per doelstelling	13
2.1.7 Waarborg	14
2.2 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VANAF 1 JANUARI 2015	14
2.2.1 Investeringssteun aan land- en tuinbouwbedrijven	14
2.2.2 Overnamesteun	18
2.3 STEUN AAN DE AGROVOEDINGSSECTOR	20
2.4 STEUN AAN DE OMKADERINGSSECTOR	20
2.5 VLIF-PROJECTSTEUN INNOVATIE	20
2.6 VLIF-STEUN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN	20
2.7 VLIF-STEUN AAN DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN	20
3 VLIF-STEUN IN 2017: REGELGEVING EN PROCEDURE.....	21
3.1 DE VLIF-MAATREGELLEN IN DE PDPO III-PERIODE	21
3.2 VLIF-STEUNAANVRAGEN	21
3.3 SELECTIE VAN VLIF-STEUNAANVRAGEN	22
3.4 KORTE BESCHRIJVING VAN DE VLIF-MAATREGELLEN	23
3.4.1 Opstartsteun aan de jonge landbouwer	23
3.4.2 Steun aan de investeringen op het landbouwbedrijf	23
3.4.3 VLIF-waarborg voor de investeringen en de overname in de landbouw	24
3.4.4 Steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf	24
3.4.5 Steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwondernemingen	24
3.4.6 Projectsteun voor innovaties in de landbouw	25
3.4.7 Steun aan de agrovoedingsindustrie voor de afzet van land- en tuinbouwproducten	25
3.4.8 Steun aan de omkaderingssector	26
4 INGEDIENDE VLIF-STEUNAANVRAGEN.....	27
4.1 AANVRAGEN VOOR INVESTERINGSSTEUN DOOR LAND- EN TUINBOUWERS	27
4.1.1 Toelichting bij de opbouw van de tabellen en betekenis van de kolomvariabelen	27
4.1.2 Algemeen	28
4.1.3 Provincie	29
4.1.4 Hoofdsector	30
4.1.5 Subsector	32
4.1.6 Thema's zoals opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering	36
4.1.7 Hoedanigheid van indieners	38
4.1.8 Top vijf volgens selectiebedrag	39
4.1.9 Leeftijd	41
4.2 AANVRAGEN VOOR OPSTARTSTEUN DOOR JONGE LANDBOUWERS	42
4.2.1 Algemeen	42
4.2.2 Overzicht per provincie	42
4.2.3 Overzicht per sector	42
4.2.4 Overzicht per type vestiging	43
4.2.5 Overzicht per leeftijd	44
4.3 AANVRAGEN VLIF-WAARBORG	44
4.4 STEUNAANVRAGEN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN	45
4.4.1 Algemeen	45

Tabel 3. Vlaamse toegekende steun

Steunmaatregel	Totaal vastgelegde steun (euro)	Vastgelegde kapitaalpremies Producenten	Vastgelegde rentesubsidies Producenten (euro)
Producenten: vestigingssteun	3.895.101	3.642.194	252.907
Producenten: investeringssteun regulier	55.532.416	50.719.716	4.812.700
Producenten: investeringssteun "klimaat"	3.599.849	3.599.849	n.v.t.
Producenten: investeringssteun met middelen uit km-heffing	1.000.000	1.000.000	n.v.t.
Producenten: diversificatiesteun	127.448	127.448	0
Producenten: louter regionale steun	8.528	8.528	0
VLIF-waarborg	464.160	n.v.t.	n.v.t.
Agrovoeding	1.750.000	n.v.t.	n.v.t.
Omkaderingssteun	2.469.367	n.v.t.	n.v.t.
Innovatiesteun	1.693.319	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	70.540.188	58.557.735	5.065.607

2 TOEGEKENDE VLIF-STEUN

In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd op verrichtingsniveau. Een steunaanvraag kan betrekking hebben op meerdere verrichtingen die niet noodzakelijk gezamenlijk behandeld worden of een gunstige beslissing krijgen.

2.1 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VOOR 1 JANUARI 2015

2.1.1 **Overzicht toegekende VLIF-steun per maatregel**

In 2017 kregen 1.005 verrichtingen, aangevraagd door land- en tuinbouwproducenten, voor het eerst een gunstige beslissing. De totaal toegekende steun bedroeg 14.243.182 euro.

Tabel 4. Overzicht toegekende steun per steuntype

Steunmaatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)	Toegekende kapitaalpremie (euro)	Toegekende rentesubsidie (euro)
Investeringssteun	958	74.198.099	13.172.774	11.582.408	1.590.366
Vestigingssteun	24	3.130.074	944.446	695.101	249.344
Diversificatiesteun	23	732.913	125.963	125.963	0
Totaal	1.005	78.061.086	14.243.182	12.403.472	1.839.711

Aan één machinerij is 8.528 euro steun toegekend op basis van 106.600 euro subsidiabele kosten.

Er zijn in 2017 in totaal 647 beslissingsfiches opgemaakt. Merk op dat in een aantal VLIF-dossiers er meerdere beslissingen kunnen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar, omdat bijvoorbeeld een voorwaarde vervuld was die leidde tot een gunstige beslissing in het dossier.

In 2017 was van de 647 beslissingsfiches:

- 90% gunstig, gunstig met voorwaarden of subsidiabel. In die dossiers wordt of zal er bijna zeker steun worden toegekend;
- 4% ongunstig, maar vatbaar voor herziening. Dit zijn dossiers waar nog een belangrijke VLIF-voorwaarde moet vervuld worden. Op termijn wordt over die dossiers meestal nog gunstig beslist;
- 6% ongunstig, niet vatbaar voor herziening. Die dossiers voldoen niet aan de VLIF-regelgeving.

2.1.2 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie

Tabel 5. Overzicht toegekende en subsidiabele steun per provincie en per steuntype

Tabel 5.1 Provincie Antwerpen

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	137	14.212.701	2.508.016
Vestigingssteun	5	841.576	264.868
Diversificatiesteun	5	280.446	38.525
Totaal Antwerpen	147	1.5334.723	2.811.409

Tabel 5.2 Provincie Limburg

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	104	7.451.072	1.224.637
Vestigingssteun	2	260.000	86.936
Diversificatiesteun	4	234.506	32.921
Totaal Limburg	110	7.945.578	1.344.494

Tabel 5.3 Provincie Oost-Vlaanderen

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	252	18.546.639	3.347.126
Vestigingssteun	6	455.882	130.150
Diversificatiesteun	8	83.008	16.729
Totaal Oost Vlaanderen	266	19.085.529	3.494.005

Tabel 5.4 Provincie Vlaams-Brabant

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	81	6.186.670	1.123.000
Vestigingssteun	5	429.763	169.989
Diversificatiesteun	1	1.008	282
Totaal Vlaams Brabant	87	6.617.442	1.293.272

Tabel 5.5 Provincie West-Vlaanderen

Maatregel	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Investeringssteun	384	27.801.016	4.969.995
Vestigingssteun	6	1.142.853	292.504
Diversificatiesteun	5	133.945	37.505
Totaal West Vlaanderen	395	29.077.814	5.300.003

2.1.3 Overzicht toegekende VLIF-steun per steunvolume

Sinds 2000 worden de investeringen gesubsidieerd naar rato van 10%, 20%, 30% of 40%. Voor aanvragen ingediend sinds 19 februari 2011 worden de investeringen gesubsidieerd naar rato van 8%, 18%, 28% of 38%.

Tabel 6. Overzicht van het aantal verrichtingen waarop steun is toegekend, per steunvolume en per steuntype

Steunvolume	Investeringssteun (aantal)	Vestigingssteun (aantal)	Diversificatiesteun (aantal)	Totaal aantal verrichtingen (aantal)
8%	123	n.v.t.	4	127
18%	812	n.v.t.	n.v.t.	812
20%	1	n.v.t.	n.v.t.	1
28%	20	n.v.t.	19	39
38%	2	n.v.t.	n.v.t.	2
Overige	n.v.t.	24	n.v.t.	24
Totaal	958	24	23	1.005

Tabel 7. Overzicht van de subsidiabele investeringskosten waarop steun is toegekend, per steunvolume en steuntype

Steunvolume	Investeringssteun (euro)	Vestigingssteun (euro)	Diversificatie steun (euro)	Totaal subsidiabele kosten (euro)
8%	4.028.828	n.v.t.	396.265	4.425.093
18%	68.785.457	n.v.t.	n.v.t.	68.785.457
20%	59.982	n.v.t.	n.v.t.	59.982
28%	1.277.588	n.v.t.	336.648	1.614.236
38%	46.244	n.v.t.	n.v.t.	46.244
Overige	n.v.t.	3.130.074	n.v.t.	3.130.074
Totaal	74.198.099	3.130.074	732.913	78.061.086

Tabel 8. Overzicht toegekende steun per steunvolume en per steuntype

Steunvolume	Investeringssteun (euro)	Vestigingssteun (euro)	Diversificatie steun (euro)	Toegekende steun (euro)
8%	322.306	n.v.t.	31.701	354.007
18%	12.461.946	n.v.t.	n.v.t.	12.461.946
20%	11.996	n.v.t.	n.v.t.	11.996
28%	358.952	n.v.t.	94.261	453.214
38%	17.573	n.v.t.	n.v.t.	17.573
Overige	n.v.t.	944.446	n.v.t.	944.446
Totaal	13.172.774	944.446	125.963	14.243.182

2.1.4 Overzicht toegekende VLIF-steun per financieringsbron

Tabel 9. Overzicht van het aantal verrichtingen en de subsidiabele kosten per financieringswijze

Financieringsbron	Aantal verrichtingen	Subsidiabele kosten (euro)
Eigen middelen	167	4.867.856
Axa Bank Europe	2	250.922
Bank Nagelmackers	1	272.975
Belfius Bank	2	44.153
BNP Paribas Fortis	137	15.794.287
CNH Financial Services	2	102.000
Crelan	244	20.748.256
ING België	48	4.830.523
KBC Bank	402	31.150.113
Totaal	1.005	78.061.086

Ongeveer 17% van het aantal verrichtingen waarvoor steun is toegekend in 2017 werd volledig gefinancierd met eigen middelen. Zij vertegenwoordigen maar 6% van de totale subsidiabele kosten.

Ruim 78% van de verrichtingen zijn (gedeeltelijk) gefinancierd met krediet verstrekt door KBC, Crelan of BNP Paribas Fortis. Samen vertegenwoordigen zij ongeveer 87% van de subsidiabele kosten waarvoor steun is toegekend.

2.1.7 Waarborg

In 2017 is er geen VLIF-waarborg toegekend.

2.2 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VANAF 1 JANUARI 2015

2.2.1 Investeringssteun aan land- en tuinbouwbedrijven

Er werd in 2017 in totaal over 3.389 geselecteerde investeringen een beslissing genomen. Merk op dat in een aantal VLIF-dossiers er meerdere beslissingen kunnen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar, omdat bijvoorbeeld een voorwaarde vervuld was die leidde tot een gunstige beslissing in het dossier. In het activiteitenverslag wordt enkel de eerste beslissing behandeld.

De volgende beslissingen werden genomen:

- 72,9% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing. De toegekende steun wordt effectief uitbetaald binnen de twee maanden na de beslissing, tenzij de investering aangeduid werd voor een extra controle ter plaatse (5% controle). Bij beslissingen op het einde van het jaar kan dit mogelijk toch langer duren omdat het VLIF pas uitbetalingen kan uitvoeren nadat het Budgettair Implementatieplan (BIP) werd goedgekeurd. Dat gebeurt in de eerste maanden van elk nieuw jaar;
- 19,2% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met voorwaarden. Deze beslissing wordt gegeven als de voorwaarde later in de tijd nagenoeg zeker vervuld zal kunnen worden, bv. zodra een bepaald extern document aantoon dat aan de inkomensvoorwaarde voldaan is. De betaling gebeurt dan zodra de voorwaarde vervuld is;
- 1,4% kreeg een ongunstige beslissing, maar vatbaar voor herziening. Dit zijn dossiers waar nog een belangrijke VLIF-voorwaarde vervuld moet worden, maar waar de kans eerder klein is dat het nog kan gebeuren. Deze investeringen kunnen dus in principe nog een gunstige beslissing krijgen (tweede beslissing);
- 6,6% kreeg een ongunstige beslissing, niet vatbaar voor herziening. Die dossiers voldeden niet aan de VLIF-regelgeving.

Verder in het overzicht worden onder goedgekeurde investeringen die investeringen verstaan die als beslissing 'gunstig' of 'gunstig met voorwaarden' kregen.

2.2.1.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie

Tabel 13. Overzicht toegekende en subsidiabele steun per provincie

Maatregel	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Antwerpen	700	34.315.591	8.611.185
Limburg	455	19.829.676	4.772.051
Oost-Vlaanderen	571	17.955.885	4.156.809
Vlaams-Brabant	212	8.169.633	2.005.132
West-Vlaanderen	1.181	37.677.754	8.281.647
Totaal	3.119	117.948.538	27.826.825

Uit tabel 13 is af te leiden dat het hoogste percentage, 31%, van de toegekende steun bestemd is voor landbouwbedrijven in de provincie Antwerpen. Op de tweede plaats volgt de provincie West-Vlaanderen met 30%. Qua aantal goedgekeurde investeringen is West-Vlaanderen koploper met 37% van het totale aantal.

2.2.1.2 Overzicht van de toegekende VLIF-steun per doelstelling

Tabel 14. Subsidiabele kosten per doelstelling zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering

Maatregel	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
15% aankoop meerjarig plantgoed	28	575.267	86.290
15% onroerend structuurverbetering	613	24.916.888	3.737.533
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	72	4.721.635	708.245
15% roerend minimale verduurzaming	575	20.116.877	3.017.532
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	17	521.344	156.403
30% afval en voedselverlies	22	1.595.637	478.691
30% arbeidskwaliteit en -veiligheid	73	1.524.004	457.201
30% automatisatie	330	13.180.982	3.954.295
30% biodiversiteit	24	1.605.762	481.729
30% biologische landbouw	6	2.033.255	609.976
30% bodemkwaliteit	81	1.057.779	317.334
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	186	2.220.341	666.102
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	174	5.665.094	1.691.391
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	41	807.382	242.215
30% precisielandbouw	84	991.951	297.585
30% primaire energiebesparing	504	28.676.002	8.602.801
30% ruimtelijke kwaliteit	32	1.189.857	356.957
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	28	931.091	279.327
30% voedselveiligheid	10	85.458	25.637
30% waterkwaliteit en -kwantiteit	211	5.403.070	1.620.921
30% windenergie en zonneboiler	8	128.865	38.659
Totaal	3.119	117.948.538	27.826.825

Het hoogste percentage van de toegekende steun, 31%, is bestemd voor investeringen in primaire energiebesparing, gevolgd door automatisatie met 14%. De volgende twee doelstellingen zijn 15%-investeringen met 13% voor onroerend structuurverbetering en 11% voor roerend minimale verduurzaming. 73% van de toegekende steun is bestemd voor de 30%-investeringscodes.

Tabel 15. Subsidiabele kosten per Europese doelstelling

Doelstelling	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
2A	2.383	81.718.588	16.957.839
5B	519	28.316.817	8.495.045
5D	217	7.913.133	2.373.940
Totaal	3.119	117.948.538	27.826.825

De VLIF-steun voor land- en tuinbouwbedrijven is bij Europa aangemeld onder de volgende drie prioriteiten:

2A) de economische prestaties van alle landbouwbedrijven verbeteren en de herstructurering en modernisering van landbouwbedrijven faciliteren, met name met het doel de marktdeelname en -gerichtheid en de landbouwdiversificatie te vergroten;

5B) een efficiënter energiegebruik in de landbouw- en de voedselverwerkingssector bevorderen;

5D) de uitstoot van broeikasgassen en ammoniak door de landbouw verminderen.

De meeste VLIF-steun (61%) is bestemd voor prioriteit 2A.

Belangrijk om op te merken is dat er ook heel wat 30%-investeringen opgenomen zijn onder deze prioriteit 2A met een duidelijke milieucomponent of een component in sociale duurzaamheid. Het gaat dan onder meer om investeringen in waterkwaliteit- en kwantiteit, bodemkwaliteit, precisielandbouw, biodiversiteit, afval- en voedselverlies, biologische landbouw, bovenwettelijk dierenwelzijn en ruimtelijke kwaliteit.

Tabel 16. Overzicht van de toegekende VLIF-steun per hoofdsector

Sector	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Akkerbouw	113	4.976.103	1.077.516
Boomkwekerij & sierteelt open lucht	31	737.381	149.690
Gemengd gewassen - veeteelt	218	7.254.895	1.573.476
Gemengd rundvee	124	2.557.991	500.083
Gemengde bedrijven veeteelt	274	6.180.230	1.273.815
Glasgroenten of sierteelt onder glas	239	19.906.448	5.590.765
Groenten open lucht of fruit	256	16.961.151	4.394.220
Intensieve veehouderij	524	20.718.585	4.833.149
Melkvee	975	25.483.347	5.681.288
Onbekend	153	5.229.289	1.129.825
Overige gewassen gemengd	78	3.426.232	738.116
Overige graasdieren	25	1.121.184	234.444
Overige tuinbouw	16	682.260	130.227
Vleesvee	93	2.713.441	520.211
Totaal	3.119	117.948.538	27.826.825

Het grootste deel van de toegekende steun was bestemd voor melkveebedrijven (20,4%), op de voet gevolgd door glasgroenten of sierteelt onder glas (20,1%) en intensieve veehouderij (varkens + kippen) met 17,4%.

Voor dit activiteitenverslag werd voor de eerste keer gebruik gemaakt van de ‘berekende’ bedrijfstypen zoals sinds 2017 opgenomen in de identificatiedatabank van het Departement Landbouw en Visserij. Elk bedrijf krijgt een bedrijfstype toegekend op basis van de berekende omzet per bedrijfstak op dat landbouwbedrijf. Het aandeel van de omzet van elke bedrijfstak in de totale omzet van het landbouwbedrijf is bepalend voor het bedrijfstype. Over deze toekenningsregels werden op Europees niveau afspraken gemaakt en wordt de eveneens afgesproken Europese nomenclatuur van bedrijfstypen gevolgd. Om de omzet per individueel landbouwbedrijf per bedrijfstak in te schatten, wordt de standaardopbrengsten per teelt en per diersoort die berekend worden op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN) gelinkt met de individueel per bedrijf beschikbare areaalgegevens uit de verzamelaanvraag, en de diergegevens beschikbaar bij de Mestbank en Sanitel.

Voor 153 investeringen is geen bedrijfstype bekend. Dit komt voornamelijk doordat het over nieuw opgerichte bedrijven gaat waarvan nog niet voldoende gegevens beschikbaar zijn om het bedrijfstype te kunnen berekenen, of omdat het begunstigten betreft zoals machineren waarvan geen bedrijfstype bepaald kan worden.

Tabel 17. Overzicht van de toegekende VLIF-steun per deelsector

Deelsector	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele kosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Akkerbouwgroenten	12	333.050	56.403
Andere bedrijven combo gewassen	32	1.158.438	230.899
Bloemen en sierplanten in open lucht	3	107.228	19.834
Bloemen en sierplanten onder glas	57	2.397.131	653.233
Boomkwekerij	28	630.153	129.856
Champignonbedrijven	3	221.000	35.550
Combo akker- en tuinbouw	30	1.232.504	236.921
Combo akkerbouw en graasdieren	31	1.307.988	230.442
Combo akkerbouw en melkvee	14	209.604	54.901
Combo akkerbouw en veredeling	43	1.789.902	398.031
Combo akkerbouwgewassen	88	4.113.281	862.181
Combo blijvende teelten	3	49.032	14.710
Combo graasdieren en akkerbouw	14	353.061	54.522
Combo legkippen en slachtpluimvee	1	125.000	37.500
Combo melkvee en akkerbouw	59	1.377.134	304.612
Combo tuinbouw en blijvende teelten	5	750.976	223.043
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	11	284.314	47.253
Combo varkensfokkerij en -mesterij	179	6.162.602	1.463.463
Combo veredeling met diverse productie	23	993.191	252.016
Diverse graasdieren	4	111.525	16.729
Diverse tuinbouwteelten	13	461.260	94.677

Fokvarkens	68	2.209.219	537.663
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	187	14.238.395	3.822.412
Geiten	21	1.009.659	217.715
Gemengd - gewassen en veeteelt	57	2.217.206	530.967
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	68	3.383.948	797.156
Glasgroenten	182	17.509.317	4.937.532
Granen, olie- en eiwitgewas	1	15.000	4.500
Groenten in open lucht	66	2.673.723	557.098
Hakvruchten	6	64.499	19.350
Legkippen	68	3.871.484	864.833
Melkvee	975	25.483.347	5.681.288
Onbekend	153	5.229.289	1.129.825
Granen, olie- en eiwitgewas, hakvruchten.	6	450.274	135.082
Runderen: jong- en mestvee	93	2.713.441	520.211
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	124	2.557.991	500.083
Slachtpluimvee	117	3.973.141	880.519
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	66	1.620.091	313.924
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	97	1.761.517	410.924
Veeteeltcombo; vnl. graasdieren	15	1.000.000	180.835
Veeteeltcombo; vnl. melkvee	96	1.798.622	368.133
Totaal	3.119	117.948.538	27.826.825

Het grootste deel van de toegekende steun was bestemd voor melkveebedrijven (20,4%), gevolgd door glasgroenten (17,7%) en fruit (13,7%).

2.2.2 Overnamesteun

Er zijn in 2017 in totaal 136 dossiers behandeld. Zoals al eerder vermeld, kunnen er in een aantal VLIF-dossiers meerdere beslissingen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar.

In het activiteitenverslag wordt enkel de eerste beslissing behandeld.

De volgende beslissingen werden genomen:

- 2,2% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing. Dit betekent dat vier van de vijf schijven met een tussenperiode van zes maanden uitbetaald kunnen worden. Voor de uitbetaling van de laatste schijf wordt nog een eindcontrole uitgevoerd. Na de gunstige beslissing wordt de eerste schijf uitbetaald binnen de twee maand na de beslissing, tenzij de investering aangeduid werd voor een extra controle ter plaatse (5%-controle). Bij beslissingen op het einde van het kalenderjaar kan dit mogelijk langer duren, omdat het VLIF pas effectief kan uitbetalen nadat het Budgettair Implementatieplan werd goedgekeurd. Dat gebeurt in de eerste maanden van elk nieuw kalenderjaar.
- 71,3% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met inkomensvoorwaarden. Dit betekent dat de eerste twee van de vijf schijven maar met een tussenperiode van zes maanden uitbetaald kunnen worden. De derde en volgende schijven kunnen pas uitbetaald worden als de jonge landbouwer heeft aangetoond dat hij ook aan de inkomensvoorwaarden kan voldoen. Na de gunstige beslissing wordt de eerste schijf

////////////////////////////////////

2.3 STEUN AAN DE AGROVOEDINGSSECTOR

In 2017 werd geen enkele aanvraag behandeld. Om te starten met de dossierbehandeling moeten er eerst facturen worden ingediend door de aanvragers.

2.4 STEUN AAN DE ONKADERINGSSECTOR

In 2017 was er een oproep voor de omkaderingssector, gericht naar de praktijkcentra in de plantaardige en dierlijke sector. Volgende investeringen kwamen in aanmerking:

- de oprichting, aanpassing en uitrusting van bedrijfsgebouwen en -constructies, bestemd voor de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten;
- de aankoop van machines en rollend materieel, bestemd voor de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten;
- studies en erelonen voor de uitvoering van de investeringen, vermeld in het eerste punt, evenwel beperkt tot maximaal 10% van het totale subsidiabele investeringsbedrag.

Er was een budget van 2.500.000 euro beschikbaar. Er werd voorrang verleend aan investeringen die deel uitmaakten van een geïntegreerd project om de innovatie in de land- en tuinbouw te stimuleren en een voortrekkersrol te spelen op het vlak van vernieuwende teelttechnieken en -toepassingen. Ook projecten waaruit bleek dat naar samenwerking gezocht wordt binnen een bepaalde deelsector over de verschillende praktijkcentra heen, kregen voorrang.

Tien projecten werden ingediend, voor een totaal ingediend investeringsbedrag van 11.423.406 euro.

De tien steunaanvragen werden geheel of gedeeltelijk geselecteerd voor subsidiëring. Van het beschikbaar budget voor de oproep 2017 werd 2.469.367,01 euro steun toegekend.

2.5 VLIF-PROJECTSTEUN INNOVATIE

In 2017 werd geen enkele aanvraag behandeld. Om te starten met de dossierbehandeling moeten er eerst facturen worden ingediend door de aanvragers.

2.6 VLIF-STEUN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN

In 2017 werd geen enkele aanvraag behandeld. Om te starten met de dossierbehandeling moeten er eerst facturen worden ingediend door de aanvragers.

2.7 VLIF-STEUN AAN DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN

In 2017 werd geen enkele aanvraag behandeld. Om te starten met de dossierbehandeling moeten er eerst facturen worden ingediend door de aanvragers.

Voor VLIF-steun voor niet-productieve investeringen duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2017 waren er de volgende indienperiodes:

- Blok 1 van 1 januari tot 28 februari
- Blok 2 van 1 maart tot 31 mei
- Blok 3 van 1 juni tot 31 augustus
- Blok 4 van 1 september tot 30 november
- Blok 5 van 1 december tot 28 februari 2018

Voor VLIF-steun voor de ontwikkeling van een kleine landbouwonderneming duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2017 waren hiervoor volgende indienperiodes:

- Blok 1 van 1 januari tot 31 maart
- Blok 2 van 1 april tot 30 juni
- Blok 3 van 1 juli tot 30 september
- Blok 4 van 1 oktober tot 18 december

Voor VLIF-projectsteun voor innovaties in de landbouw was er in 2017 één aanvraagperiode. Deze liep van 2 januari tot 31 maart.

Voor VLIF agrovoeding was er een aanvraagperiode van 1 mei tot 31 augustus.

3.3 SELECTIE VAN VLIF-STEUNAANVRAGEN

De goedkeuring van de VLIF-steunmaatregelen binnen PDPO III werd door de Europese Commissie afhankelijk gemaakt van de invoering van een selectiesysteem.

In de ELFPPO-verordening wordt bepaald dat de selectiecriteria borg moeten staan voor:

- de gelijke behandeling van de aanvragers;
- het beter gebruik van de financiële middelen;
- het uitvoeren van de EU-prioriteiten voor plattelandsontwikkeling.

Voor iedere VLIF-maatregel zijn er selectiecriteria uitgewerkt die bijdragen tot de doelmatigheid ervan. Het selectiesysteem werkt als volgt:

- het totale VLIF-budget voor de gehele PDPO III periode ligt per maatregel vast;
- een steunaanvraag kan bestaan uit verschillende verrichtingslijnen die elk afzonderlijk een score krijgen op basis van de selectiecriteria. Zo wordt bij de steunaanvraag om een stal te bouwen, de stal opgedeeld in meerdere investeringslijnen;
- na het afsluiten van een blokperiode worden alle, via het e-loket voor Landbouw en Visserij, ingediende verrichtingslijnen gerangschikt volgens hun score. Bij eenzelfde score bepaalt de leeftijd van de aanvrager-landbouwer de volgorde. De jongste landbouwer krijgt voorrang. Daarnaast wordt, rekening houdend met de wettelijk bepaalde normbedragen, het subsidie-equivalent berekend;
- ook wordt gecontroleerd of de berekende subsidie-equivalenten binnen een steunaanvraag voldoende hoog zijn conform de wettelijk bepaalde minimaal subsidiabele investeringskosten;
- tot slot wordt het vooraf bepaald beschikbare budget vergeleken met de som van de ingediende subsidie-equivalenten:
 - indien de som van de aangemelde subsidie-equivalenten binnen een blokperiode hoger is dan het vooraf vastgelegd budget, komen de verrichtingen met de laagste scores niet in aanmerking voor VLIF-steun;

3.4.8 Steun aan de omkaderingssector

Voor iedere Vlaamse teler is de ondersteuning van een innovatief en goed uitgerust praktijkcentrum van groot belang. De omkaderingssector biedt immers antwoorden op de actuele uitdagingen met betrekking tot productiemethodes waarmee de land- en tuinbouwsector geconfronteerd wordt. Dit gebeurt door het onderzoek toe te spitsen op de nieuwe evoluties. De omkaderingssector omvat hoofdzakelijk proeftuinen en -centra, zowel uit de plantaardige als de dierlijke sector, die een dienstverlenende bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de land- en tuinbouwsector en/of de begeleiding van activiteiten op land- en tuinbouwbedrijven.

Deze maatregel wordt telkens voor een beperkte tijd opengesteld via de publicatie van een oproep. Daarnaast wordt de budgettaire enveloppe bepaald om de maatregel open te stellen.

4 INGEDIENDE VLIF-STEUNAANVRAGEN

4.1 AANVRAGEN VOOR INVESTERINGSSTEUN DOOR LAND- EN TUINBOUWERS

4.1.1 Toelichting bij de opbouw van de tabellen en betekenis van de kolomvariabelen

Er worden per alinea telkens twee tabellen getoond. De eerste tabel bevat gegevens over de aanvragen, de tweede tabel over de selectie.

De eerste kolomvariabele is het aantal ingediende investeringstypes (eerste tabel) en het aantal geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De tweede kolomvariabele is het aantal aanvragen (eerste tabel) en het aantal geselecteerde aanvragen (tweede tabel). Een steunaanvraag bevat één of meer investeringslijnen. De derde kolomvariabele geeft de investeringskosten weer voor alle aangevraagde investeringstypes (eerste tabel) en voor de geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De investeringskosten zijn de kosten van de investering exclusief btw zoals door de aanvrager opgegeven werd. Tijdens het invullen van de steunaanvraag op het e-loket kan de aanvrager het voorgestelde investeringsbedrag aanvaarden, ofwel een offertebedrag opgeven. De vierde kolomvariabele behandelt de subsidiabele investeringskosten van alle aangevraagde investeringstypes (eerste tabel) en van de geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De subsidiabele investeringskosten worden berekend door op de aangevraagde investeringskosten normbedragen toe te passen. Het is op dit bedrag dat, afhankelijk van het investeringstype, de subsidie aan 15% of 30% berekend wordt. Dit is de vijfde kolomvariabele. In de eerste tabel wordt dit de gevraagde subsidie genoemd, in de tweede tabel het selectie- bedrag, namelijk de gevraagde subsidie voor alle geselecteerde investeringstypes. Dit bedrag is de maximaal mogelijke toegekende steun. De effectief toegekende steun wordt berekend tijdens de dossierbehandeling, door de gerealiseerde projecten en de gerealiseerde losse investeringen rechtstreeks in rekening te brengen met de aangevraagde projecten en losse investeringen.

Alle bedragen zijn in euro uitgedrukt.

In de tabellen, met uitzondering van tabel 26, werd de herkansing niet in rekening gebracht. Dat betekent dat alle aanvragen opgenomen werden, ook al werden deze in de volgende blokperiode herkanst.

4.1.2 Algemeen

Tabel 20. Ingediende steunaanvragen

Blokperiode	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Blok 1	3.767	731	133.820.173	125.957.091	26.071.083
Blok 2	3.884	687	139.121.061	131.386.023	27.311.972
Blok 3	3.770	608	130.506.144	124.303.739	26.501.086
Blok 4	3.555	660	195.863.975	180.540.904	38.569.380
Totaal	14.976	2.686	599.311.353	562.187.757	118.453.521

Tabel 21. Geselecteerde steunaanvragen

Blokperiode	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Blok 1	2.146	439	66.812.231	61.200.526	16.320.654
Blok 2	2.396	439	71.879.177	66.195.667	17.467.393
Blok 3	2.808	446	91.190.318	85.824.807	20.679.908
Blok 4	2.036	435	97.952.454	90.532.286	25.000.442
Totaal	9.386	1.759	327.834.180	303.753.286	79.468.397

Dat het selectiebedrag vanaf blok 2 hoger ligt dan daarvoor, komt vooral doordat de realisatiegraad initieel hoger was ingeschat voor het jaar 2015. Voor de eerste twee blokperioden van 2015 kon midden 2017 immers met een voldoende nauwkeurigheid de realisatiegraad berekend worden. Deze lager dan verwachte realisatiegraad heeft als gevolg dat voor de daaropvolgende blokperiode (blok 2 van 2017 tot eind PDPOIII) meer budget per blokperiode kon worden ingezet.

Uit de tabellen blijkt dat 63% van de investeringstypes geselecteerd werd, en 66% van de aanvragen. 67% van de gevraagde subsidie werd door het toepassen van de selectie geselecteerd. Dit komt overeen met 54% van de subsidiabele investeringskosten.

4.1.3 Provincie

Tabel 22. Ingediende steunaanvragen

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	2.889	478	150.604.013	140.684.291	30.575.348
Limburg	1.404	282	59.906.115	56.247.240	11.772.096
Oost-Vlaanderen	3.396	576	125.699.574	114.986.583	24.572.703
Vlaams-Brabant	632	172	23.846.895	22.795.993	4.684.014
West-Vlaanderen	6.655	1178	239.254.757	227.473.650	46.849.361
Totaal	14.976	2.686	599.311.353	562.187.757	118.453.521

Tabel 23. Geselecteerde steunaanvragen

Provincie	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	2.009	338	92.225.121	85.018.422	22.193.493
Limburg	862	192	33.731.046	31.062.623	7.977.579
Oost-Vlaanderen	2.183	368	68.851.150	63.735.978	16.830.293
Vlaams-Brabant	378	107	11.947.262	11.107.752	2.909.317
West-Vlaanderen	3.954	754	121.079.602	112.828.510	29.557.715
Totaal	9.386	1.759	327.834.180	303.753.286	79.468.397

Uit tabel 23 is af te leiden dat het hoogste percentage, 37%, van het totale selectiebedrag is bestemd voor landbouwbedrijven in de provincie West-Vlaanderen. Op de tweede plaats volgt de provincie Antwerpen met 28%. Het percentage selectiebedrag/ gevraagde subsidie verschilt weinig tussen de provincies en ligt tussen de 62% en 73%.

4.1.4 Hoofdsector

Tabel 24. Ingediende steunaanvragen

Sector	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Akkerbouw	425	111	19.552.348	18.745.409	3.670.036
Boomkwekerij & sierteelt open lucht	180	49	8.182.277	7.298.272	1.437.366
Gemengd gewassen-veeteelt	967	187	28.685.090	27.301.001	5.449.716
Gemengd rundvee	614	109	12.750.990	12.098.702	2.374.147
Gemengde bedrijven veeteelt	1.457	227	38.550.241	36.686.113	7.556.193
Glasgroenten of sierteelt onder glas	1.009	183	104.668.096	92.512.158	20.912.428
Groenten open lucht of fruit	786	218	43.085.286	40.280.865	8.673.684
Intensieve veehouderij	2.572	425	101.954.987	98.048.066	21.067.042
Melkvee	4.347	715	110.261.759	104.523.845	21.448.439
Onbekend	1.729	239	98.262.095	92.846.803	19.534.445
Overige gewassen gemengd	210	67	8.819.202	8.541.083	1.743.673
Overige graasdieren	85	26	3.223.063	3.103.453	581.442
Overige tuinbouw	134	36	5.261.019	4.655.941	947.007
Vleesvee	461	94	16.054.901	15.546.047	3.057.903
Totaal	14.976	2.686	599.311.353	562.187.757	118.453.521

4.1.5 Subsector

Tabel 26. Ingediende steunaanvragen

Sector	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Akkerbouwgroenten	62	13	3.100.300	3.032.802	620.080
Andere bedrijven combo gewassen	54	17	2.601.719	2.573.485	481.379
Bloemen en sierplanten in open lucht	7	3	797.000	763.000	189.900
Bloemen en sierplanten onder glas	246	62	14.087.595	12.301.883	2.703.985
Boomkwekerij	173	46	7.385.277	6.535.272	1.247.466
Champignonbedrijven	3	2	255.000	255.000	43.500
Combo akker- en tuinbouw	110	36	4.577.483	4.347.029	955.636
Combo akkerbouw en blijvende teelten	1	1	35.000	35.000	10.500
Combo akkerbouw en graasdieren	109	24	3.747.465	3.656.346	760.874
Combo akkerbouw en melkvee	137	31	3.005.000	2.925.824	547.519
Combo akkerbouw en veredeling	176	49	8.034.390	7.445.332	1.508.321
Combo akkerbouwgewassen	298	77	13.197.850	12.578.866	2.385.070
Combo blijvende teelten	20	2	274.300	235.675	39.589
Combo graasdieren en akkerbouw	102	17	2.882.641	2.719.606	488.882
Combo legkippen en slachtpluimvee	5	1	27.000	27.000	8.100
Combo melkvee en akkerbouw	139	17	2.472.320	2.371.560	444.543
Combo tuinbouw en blijvende teelten	18	7	494.000	493.750	93.413
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	27	6	1.111.000	1.091.819	202.746
Combo varkensfokkerij en -mesterij	1.199	221	43.810.048	41.847.747	8.937.330
Combo veredeling met diverse productie	91	15	3.848.806	3.767.479	912.995
Diverse graasdieren	15	6	1.343.200	1.285.400	229.291
Diverse tuinbouwteelten	131	34	5.006.019	4.400.941	903.507
Fokvarkens	205	34	6.404.200	6.066.968	1.294.132
Fruit - citrus, tropisch en noten	3	1	230.000	131.537	25.061
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	454	130	28.022.209	26.532.556	6.073.563
Geiten	70	20	1.879.863	1.818.053	352.151
Gemengd - gewassen en veeteelt	304	49	8.543.274	8.182.333	1.699.577
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	450	61	20.020.882	19.075.491	4.125.751
Glasgroenten	763	121	90.580.501	80.210.275	18.208.443

Granen, olie- en eiwitgewas	3	2	75.800	75.800	18.870
Groenten in open lucht	309	85	14.558.777	13.381.098	2.535.471
Hakvruchten	32	11	1.789.898	1.759.441	401.452
Legkippen	138	31	7.631.860	7.428.783	1.740.817
Melkvee	4.347	715	110.261.759	104.523.845	21.448.439
Niet-geclassificeerd	54	16	2.365.054	1.857.261	375.049
Granen, olie- en eiwitgewassen, hakvruchten	30	8	1.388.500	1.298.500	244.563
Runderjong- en mestvee	461	94	16.054.901	15.546.047	3.057.903
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	614	109	12.750.990	12.098.702	2.374.147
Slachtpluimvee	484	62	20.212.191	19.834.599	4.047.917
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	82	22	2.976.060	2.766.998	511.422
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	568	86	13.974.194	13.362.439	2.808.416
Veeteeltcombo; vnl. graasdieren	73	12	1.487.533	1.453.075	294.251
Veeteeltcombo; vnl. melkvee	734	107	20.112.453	19.103.602	3.942.104
Onbekend	1.675	223	95.897.041	90.989.542	19.159.396
Totaal	14.976	2686	599.311.353	562.187.757	118.453.521

Groenten in open lucht	127	46	5.124.718	4.350.776	1.168.018
Hakvruchten	16	7	1.049.111	1.024.904	289.771
Legkippen	87	24	5.082.568	4.904.923	1.357.543
Melkvee	2.903	446	63.039.534	58.343.229	14.448.734
Niet-geclassificeerd	25	10	1.382.754	1.031.824	250.034
Granen, olie- en eiwitgewassen, hakvruchten.	16	8	421.921	331.921	99.576
Runderjong- en mestvee	239	54	7.903.261	7.473.411	1.837.515
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	390	57	6.175.214	5.637.415	1.389.855
Slachtpluimvee	296	38	10.186.557	9.982.894	2.562.460
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	37	10	1.152.200	964.338	238.537
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	369	57	7.370.578	7.054.789	1.852.396
Veeteeltcombo; vnl. graasdieren	54	8	808.790	779.257	190.298
Veeteeltcombo; vnl. melkvee	450	66	10.319.464	9.601.979	2.546.652
Onbekend	1.192	169	51.936.368	49.140.514	12.872.876
Totaal	9.386	1759	327.834.180	303.753.286	79.468.397

Het hoogste percentage, 18%, van het selectiebedrag is bestemd voor de melkveehouderij, gevolgd door glasgroenten met 17%.

////////////////////////////////////

4.1.6 Thema's zoals opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering

Tabel 28. Ingediende steunaanvragen

Thema	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
15% aankoop meerjarig plantgoed	83	2.971.705	2.971.705	445.756
15% onroerend structuur- verbetering	3.682	222.375.189	204.915.849	30.697.628
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	268	13.219.479	11.567.936	1.735.191
15% roerend minimale verduurzaming	3.348	115.186.236	114.964.895	17.244.734
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	17	574.476	574.476	172.343
30% afval en voedselverlies	67	4.540.714	4.533.714	1.360.114
30% arbeidskwaliteit en-veiligheid	255	6.167.635	6.135.763	1.840.729
30% automatisatie	1.123	37.046.942	33.426.951	10.028.085
30% biodiversiteit	102	7.427.975	7.309.475	2.192.843
30% biologische landbouw	13	5.621.250	5.621.250	1.686.375
30% bodemkwaliteit	368	5.191.490	5.191.490	1.557.447
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	864	10.510.640	10.031.790	3.009.537
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	987	36.578.718	33.684.423	10.105.327
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	37	1.200.000	1.101.330	330.399
30% precisielandbouw	345	5.673.434	3.809.302	1.142.791
30% primaire energiebesparing	2.060	81.316.607	75.034.304	22.510.292
30% ruimtelijke kwaliteit	148	4.341.962	4.106.349	1.231.905
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	178	8.688.449	8.688.449	2.606.535
30% voedselveiligheid	68	964.846	825.676	247.703
30% waterkwaliteit en -kwantiteit	946	29.098.709	27.090.647	8.127.194
30% windenergie en zonneboiler	16	114.900	101.984	30.595
30% bijzondere dierlijke productie	1	500.000	500.000	150.000
Totaal	14.976	599.311.353	562.187.757	118.453.521

subsidiabele investeringskosten'-filter die voor investeringen binnen deze thema's een groter effect heeft gehad dan voor de andere investeringen.

Bij 15%-investeringen die uitgevoerd worden om te kunnen voldoen aan de wettelijke mestopslagcapaciteit is het percentage selectiebedrag / de gevraagde subsidie nagenoeg 100%. Voor de andere 15%-investeringen is het percentage selectiebedrag / de gevraagde subsidie echter veel lager. Voor investeringen gericht op structurele verbetering van onroerende en roerende aard gaat het respectievelijk om 28% en 7%. Voor 15%-investeringen gericht op de aankoop van meerjarig plantgoed bedraagt het percentage selectiebedrag / de gevraagde subsidie 41%.

4.1.7 Hoedanigheid van indieners

Tabel 30. Ingediende steunaanvragen

Type aanvrager	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Eenmanszaak	7.342	1413	214.212.164	203.583.610	41.124.681
Maatschap (samen-uitbating)	1.855	344	59.806.611	57.219.161	12.247.879
Machinerie	78	20	2.854.656	2.812.450	567.585
Sociale instelling (VZW)	14	3	274.100	264.600	76.140
Vennootschap - LV	3.540	567	132.123.864	126.420.928	27.475.707
Vennootschap - BVBA	1.751	286	154.467.841	139.535.292	29.865.756
Vennootschap - EBVBA	149	21	23.472.441	21.363.742	4.885.138
Vennootschap - GCV	98	9	4.024.500	3.980.831	804.501
Vennootschap - NV	86	10	6.582.050	5.574.865	1.161.450
Vennootschap - Rest: CVBA; CVOA; VOF	63	13	1.493.126	1.432.279	244.685
Totaal	14.976	2.686	599.311.353	562.187.757	118.453.521

Tabel 31. Geselecteerde steunaanvragen

Type aanvrager	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Eenmanszaak	4.242	852	101.267.686	93.649.356	24.505.165
Maatschap (samen-uitbating)	1.265	251	35.284.034	33.207.467	8.623.342
Machinerie	55	16	1.824.656	1.782.450	412.185
Sociale instelling (VZW)	12	3	252.500	243.000	72.900
Vennootschap - LV	2.430	397	85.113.994	80.227.920	20.494.633
Vennootschap - BVBA	1.130	203	83.778.757	76.158.661	20.346.412
Vennootschap - EBVBA	93	15	13.151.517	12.220.600	3.512.511
Vennootschap - GCV	82	7	2.525.151	2.482.825	579.800
Vennootschap - NV	49	10	4.040.893	3.246.223	812.153
Vennootschap - Rest: CVBA; CVOA; VOF	28	5	594.993	534.784	109.296
Totaal	9.386	1.759	327.834.180	303.753.286	79.468.397

Het hoogste percentage, 30%, van het selectiebedrag is bestemd voor aanvragen door eenmanszaken. Daarna volgen de bedrijven met als juridische structuur de landbouwvennootschap (LV) en de BVBA met beiden 26%, en ten slotte maatschappen met 11%. Wat het aantal geselecteerde aanvragen betreft is het beeld verschillend: 48% van de geselecteerde aanvragen werd ingediend door een eenmanszaak, 23% door een landbouwvennootschap, 14% door een maatschap en 12% door een vennootschap met BVBA als juridische vorm.

4.1.8 Top vijf volgens selectiebedrag

Tabel 32. Ingediende steunaanvragen

Investeringsstype	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Ruwbouw	653	87.480.631	83.515.831	12.527.375
Tractor	440	40.967.189	40.967.189	6.145.078
Isolatie	450	19.952.925	17.975.171	5.392.552
Glasopstand (inclusief: insectengaas en heipalen)	41	37.962.366	32.755.406	4.913.311
LED-verlichting	465	10.723.720	9.573.969	2.872.191

Tabel 33. Geselecteerde steunaanvragen

Investingstype	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Isolatie	432	19.814.514	17.880.774	5.364.233
LED-verlichting	448	10.660.804	9.513.291	2.853.987
Melkinstallatie excl. melkkoeltank: melkrobot	54	8.846.013	8.758.388	2.627.517
Bijkomende mestopslagcapaciteit (drijfmest)	163	8.761.710	8.026.472	2.407.941
Warmtebuffer	11	7.419.930	7.412.770	2.223.831

Hoewel de gevraagde subsidie voor ruwbouw en tractor op de eerste plaats komen, is de kans op selectie beperkt. Voor beide bedroeg de kans op selectie in 2017 slechts 6%. Enkel de landbouwbedrijven met een (zeer) jonge bedrijfsleider maken kans op selectie. Glasopstand staat op de vierde plaats van de meest gevraagde subsidies. Ook hier is de kans op selectie met 7% echter zeer beperkt.

De andere twee investeringen in de top vijf van de meest gevraagde subsidies zijn isolatie en LED-verlichting (beide primaire energiebesparing). Dat zijn dan ook de 2 investeringen waarnaar het meeste selectiebudget ging in 2017, gevolgd door melkrobot (automatisatie-arbeidsrationalisatie), bijkomende bovenwettelijke mestopslagcapaciteit en warmtebuffer.

'roerende investeringen met minimale duurzaamheid'. Daar daalt het selectiepercentage geleidelijk van 24% voor landbouwers tussen 25 en 30 jaar naar 0% voor landbouwers ouder dan 50 jaar. In 2017 bleek de kans op selectie vanaf 35 jaar al zeer beperkt. Hetzelfde leeftijdseffect, maar minder uitgesproken, is waarneembaar bij de investeringen in een onroerend goed gericht op de realisatie van een structuurverbetering. Daar daalt het selectiepercentage geleidelijk van 46% voor landbouwers jonger dan 30 jaar, naar 3% voor landbouwers ouder dan 60 jaar.

Binnen de subsidie categorie 15% 'aankoop van meerjarig plantgoed' daalt het selectiepercentage van 100% voor landbouwers tot 30 jaar naar 0% voor landbouwers ouder dan 55 jaar.

4.2 AANVRAGEN VOOR OPSTARTSTEUN DOOR JONGE LANDBOUWERS

4.2.1 Algemeen

Er werden 154 aanvragen ingediend in 2017. Hiervan werden er 143 geselecteerd.

4.2.2 Overzicht per provincie

Tabel 35. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per provincie

Provincie	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Antwerpen	26	23
Limburg	15	15
Oost-Vlaanderen	30	25
Vlaams-Brabant	16	16
West-Vlaanderen	67	64
Totaal	154	143

De meeste aanvragen voor opstartsteun komen uit West-Vlaanderen (44%), gevolgd door Oost-Vlaanderen (20%).

4.2.3 Overzicht per sector

Tabel 36. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per sector

Sector	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Akkerbouw	35	33
Gemengd	51	47
Overige	1	1
Pluimvee	6	5
Rundvee	35	33
Tuinbouw	19	18
Varkens	7	6
Totaal	154	143

De meeste aanvragen voor opstartsteun hebben betrekking op een eerste vestiging op een gemengd bedrijf (33%), gevolgd door akkerbouw- en rundveebedrijven met elk 23%. Op de vierde plaats volgt de vestiging op een tuinbouwbedrijf met 13%. Er moet wel opgemerkt worden dat de indeling weergeeft hoe de jonge landbouwer het bedrijf zelf gerangschikt heeft bij zijn aanvraag.

4.2.4 Overzicht per type vestiging

Tabel 37. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per type vestiging

Type vestiging	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Overname van aandelen	67	59
Overname van de bedrijfsbekleding gevolgd door een exploitatie als eenmanszaak	44	41
Overname van de bedrijfsbekleding gevolgd door een exploitatie met een maatschap	43	43
Totaal	154	143

In 41% van de gevallen gebeurt de eerste vestiging door de overname van aandelen en de aanstelling als mandataris van een vennootschap.

In 29% van de gevallen vestigt de jonge landbouwer zich via de overname van de bedrijfsbekleding, waarna hij of zij het bedrijf exploiteert als een eenmanszaak.

In 30% van de gevallen vestigt de jonge landbouwer zich via de overname van de bedrijfsbekleding, waarna hij of zij het bedrijf samen met een of meer vennoten exploiteert in de vorm van een maatschap.

4.2.5 Overzicht per leeftijd

Tabel 38. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per leeftijd

Leeftijd	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
18	1	1
19	4	2
20	6	6
21	4	4
22	13	13
23	11	11
24	16	15
25	12	11
26	8	8
27	13	13
28	6	6
29	8	6
30	7	6
31	9	9
32	5	5
33	8	8
34	3	3
35	3	3
36	3	3
37	6	5
38	1	1
39	8	5
Totaal	154	143

Twee derde van de jonge landbouwers vestigt zich voor zijn dertigste als bedrijfsleider.

4.3 AANVRAGEN VLIF-WAARBORG

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 betreffende de taken, het beheer en de werkwijze van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds werd in de mogelijkheid voorzien om een waarborgadvies te vragen. In 2017 werd bij één investeringsdossier een waarborgadvies gegeven. Bij de (latere) behandeling van dit dossier voor toekenning van investeringssteun zal de VLIF-waarborg formeel worden toegekend indien het project is uitgevoerd volgens de specificaties vermeld in de aanvraag van de VLIF-waarborg en het waarborgadvies.

4.4 STEUNAANVRAGEN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN

4.4.1 Algemeen

In 2017 werden er 26 investeringstypes ingediend, waarvan er 21 geselecteerd werden. Het gaat over 10 ingediende dossiers, waarvan er 9 geselecteerd werden. De gevraagde subsidie bedroeg in totaal 28.350 euro, en het selectiebedrag was 26.499euro.

4.4.2 Provincie

Tabel 39. Ingediende steunaanvragen

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	0	0	0	0	0
Limburg	1	1	2.000	1.309	1.309
Oost-Vlaanderen	6	3	9.229	5.979	5.979
Vlaams-Brabant	19	6	32.934	21.062	21.062
West-Vlaanderen	0	0	0	0	0
Totaal	26	10	44.163	28.350	28.350

Tabel 40. Geselecteerde steunaanvragen

Provincie	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	0	0	0	0	0
Limburg	1	1	2.000	1.309	1.309
Oost-Vlaanderen	6	3	9.229	5.979	5.979
Vlaams-Brabant	14	5	24.117	19.211	19.211
West-Vlaanderen	0	0	0	0	0
Totaal	21	9	35.346	26.499	26.499

De provincie Vlaams-Brabant springt er net als vorig jaar sterk uit met 67% van de geselecteerde investeringen en 73% van het selectiebedrag. De aangevraagde investeringen in Vlaams-Brabant vallen allemaal onder de attestering van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). In het najaar van 2017 werd afgesproken dat de betrokken beheersdiensten samen met het Departement Landbouw en Visserij sterker zouden inzetten op de bekendmaking van de subsidies bij de landbouwers.

4.4.3 Type investering

Tabel 41. Ingediende steunaanvragen

Investeringsstype	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Aanleg haag NAT2000	1	2.000	1.309	1.309
Aanleg haag autochtoon	5	9.385	7.467	7.467
Aanleg haag autochtoon met bescherming tegen vee	4	6.816	6.778	6.778
Aanleg houtkant	1	3.036	129	129
Aanleg houtkant autochtoon	6	8.135	2.027	2.027
Aanleg houtkant autochtoon met bescherming tegen vee	4	5.936	2.120	2.120
Aanleg bomenrij	2	2.318	1.983	1.983
Aanleg poel 25 -100 m² met bescherming tegen vee	1	1.295	1.295	1.295
Aanleg poel 101 - 300 m² met bescherming tegen vee	2	5.242	5.242	5.242
Totaal	26	44.163	28.350	28.350

Tabel 42. Geselecteerde steunaanvragen

Type aanvrager	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Aanleg haag NAT2000	1	2.000	1.309	1.309
Aanleg haag autochtoon	5	9.385	7.467	7.467
Aanleg haag autochtoon met bescherming tegen vee	4	6.816	6.778	6.778
Aanleg houtkant	1	3.036	129	129
Aanleg houtkant autochtoon	3	2.994	1.088	1.088
Aanleg houtkant autochtoon met bescherming tegen vee	2	2.260	1.208	1.208
Aanleg bomenrij	2	2.318	1.983	1.983
Aanleg poel 25 -100 m² met bescherming tegen vee	1	1.295	1.295	1.295
Aanleg poel 101 - 300 m² met bescherming tegen vee	2	5.242	5.242	5.242
Totaal	21	35.346	26.499	26.499

Het is opvallend dat in het jaar 2017 enkel niet-productieve investeringen aangevraagd werden die onder de attestering vallen van de VLM. Hagen werden het meest geselecteerd in 2017 (48%), gevolgd door houtkanten (29%).

4.5 STEUNAANVRAGEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN

In 2017 waren er vier steunaanvragen voor de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven. Wat de omschakelingen betreft, werd één omschakeling aangevraagd naar de biologische productiewijze, twee naar afzet via de korte keten en één naar een zeldzame productiewijze.

4.6 STEUNAANVRAGEN INGEVOLGE OPROEPEN

4.6.1 Projectsteun voor innovaties in de landbouw

In 2017 werd de tweede oproep VLIF-projectsteun innovatie gelanceerd. In totaal waren er 22 aanvragen, waarvan er 16 geselecteerd werden.

Tabel 43. Overzicht van de aanvragen opgedeeld per provincie

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	12	4.500.050	3.587.050	1.434.820
Limburg	1	212.400	212.400	84.960
Oost- Vlaanderen	2	1.120.088	841.588	336.635
West-Vlaanderen	7	2.128.010	1.941.500	776.600
Totaal	22	7.960.548	6.582.538	2.633.015

Tabel 44. Overzicht van de aanvragen opgedeeld per provincie

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15% of 30% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	12	4.500.050	3.587.050	1.434.820
Limburg	1	212.400	212.400	84.960
Oost- Vlaanderen	2	1.120.088	841.588	336.635
West-Vlaanderen	7	2.128.010	1.941.500	776.600
Totaal	22	7.960.548	6.582.538	2.633.015

Tabel 45. Overzicht van de geselecteerde investeringen opgedeeld per provincie

Provincie	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	7	2.873.750	2.188.750	875.500
Limburg	1	212.400	212.400	84.960
Oost-Vlaanderen	1	778.500	500.000	200.000
West-Vlaanderen	7	2.128.010	1.941.500	776.600
Totaal	16	5.992.660	4.842.650	1.937.060

De meeste geselecteerde projecten situeerden zich in Antwerpen en West-Vlaanderen (elk 44%). 45% van het selectiebedrag is voor projecten in de provincie Antwerpen, gevolgd door West-Vlaanderen met 40%.

Hieronder worden de thema's gegeven van de geselecteerde projecten:

Schommelsysteem voor telen van doordragers
Groentenfermentatie + pocketvergister + optimalisatie afvoer van mest naar pocketvergister
Pelletiseren van vers geplukte hop
Aanpassing plantmachine
Nieuwe versie Chicken Trolley
Mestverwerkingsysteem
Nieuw stalconcept voor vleesvarkens gericht op dierenwelzijn (link naar nieuw AEA-systeem)
Onderdrukventilatiesysteem + luchtwasser vleeskalverstal
Vrijloopkraamhokken
Innovatief trayplantensysteem voor aardbeien
Gekoelde stalvloer
Fabricage van mest-plantenpotjes
Mestverwerkingsysteem ('mestaffinage')
Rijpadensysteem
Mobiële stal
Kuismachine ('stalWash') voor schoonspuiten stal (inclusief eet- en drinklijn)

Hergebruik water CIP units
Interne logistiek voor snelle afvoer van resten naar veevoederindustrie ter vermindering van afzet op landbouwpercelen
Investeren in automatisch tarrasysteem + stortbak + zoutbad voor opsporen glazen aardappelen

